

Nota van B&W

Onderwerp **Beleid masten voor antenne-installaties**

Portefeuillehouder **C.J. Loggen/J.C.W. Nederstigt**
Collegevergadering **26 november 2013**
Inlichtingen **Mirjam van Beek (023 5674230)**
Registratienummer **2013.0079685**

Wat willen we bereiken?

Mobiele communicatie is uitgegroeid tot een onmisbare voorziening van openbaar nut. Daarmee is ook een behoefte ontstaan aan inzicht in de verschillende manieren waarop dit verschijnsel ingepast kan worden in de gemeentelijke ruimtelijke ordening, zowel qua regelgeving als in fysieke zin. Het is noodzakelijk beleid te hebben ten aanzien van de plaatsing van antennemasten. De groei van de mobiele communicatie zet zich immers door en dit brengt met zich mee dat ook de fysieke structuur die hiervoor vereist is, de antenne-installaties, uitgebreid moeten worden. Daarnaast is de maatschappelijke betrokkenheid groot. Zoals op zoveel vlakken, volgt ook in dit geval de regelgeving de maatschappelijke ontwikkelingen.

Tot op heden is er buiten het Nationaal Antennebeleid geen uitgewerkt kader op Rijksniveau voorhanden voor de ruimtelijke inpassing van de antenne-installaties die voor de mobiele communicatie nodig zijn. Dat het opstellen van een dergelijk kader, waarin verschillende aspecten zoals een uniforme en efficiënte toepassing van regelgeving, de samenwerking tussen de verschillende belanghebbenden en de locatiekeuze beschreven worden, in een behoefte voorziet, is duidelijk. Dit blijkt ook uit het opstellen van het Nationaal Antennebeleid en het convenant tussen de Vereniging Nederlandse Gemeenten, de operators en het Rijk. Een goede doorwerking van dit nationale beleid in het gemeentelijk beleid is voor de betrokken partijen een goede zaak.

In 1999 heeft de gemeente Haarlemmermeer als uitgangspunten vastgesteld dat antenne-installaties zo veel mogelijk buiten de bebouwde kom en het liefst niet op woongebouwen geplaatst moesten worden. Later is geprobeerd deze uitgangspunten in een paraplu-bestemmingsplan vast te leggen. Dit bestemmingsplan is door de Raad van State om procedurele reden niet akkoord bevonden. Ondanks dat het bestemmingsplan van goedkeuring is onthouden zijn we wel de uitgangspunten blijven gebruiken. Vanaf 2003 is daar het voorzorgprincipe als uitgangspunt bij gekomen.

Zoals in brieven aan de raad (d.d. 7 december 2006 en 23 mei 2007) is aangegeven, zijn sinds die tijd nieuwe inzichten gerezen. Zo zijn de installaties op daken tot 5 meter vergunningsvrij geworden.

Er is een tendens gaande dat steeds meer huurovereenkomsten voor installaties op daken onder druk van huurders door gebouweigenaren worden opgezegd. Ook is er voor het 3G en

4G netwerk een fijnmaziger antenne netwerk nodig dan voor GSM. Hierdoor ontstaat er een nog grotere claim op de buitenruimte. De uitgangspunten van 1999 bieden weinig tot geen houvast voor een goede besluitvorming over locaties voor antenne-installaties. Daarom dit voorstel voor antenne-installatie beleid.

Wat gaan we daarvoor doen?

We gaan de uitgangspunten uit 1999 vervangen met het in deze nota omschreven beleid.

De bezwaren van burgers tegen de bouw van nieuwe antenne-installaties komen veelal neer op de volgende twee punten: eventuele effecten op de gezondheid en een ontsiering van de omgeving. Ten aanzien van deze twee punten kan de onderhavige nota zijn nut bewijzen, zij het dat dit nut groter zal zijn voor het esthetische aspect dan voor het aspect van de vrees voor eventuele effecten op de gezondheid.

Gezondheid

Het oordeel over mogelijke gezondheidsrisico's is aan de minister van Infrastructuur & Milieu voorbehouden en leent zich niet voor beoordeling door het gemeentelijke bestuur. Voor wat betreft de bezorgdheid omtrent mogelijke gezondheidsrisico's is er geen beleidsruimte voor de gemeente om de plaatsing van antenne-installaties tegen te houden enkel op basis van deze bezorgdheid.

De wetenschap kan geen bewijs vinden dat de elektromagnetische veldsterkte van GSM en UMTS-antennes schadelijk is voor de gezondheid. Dit is medio 2006 opnieuw bevestigd door toen nog het Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu (VROM) naar aanleiding van een Zwitsers onderzoek. Vervolgonderzoek vindt voortdurend plaats. In Nederland gelden de ICNIRP-normen voor de blootstelling aan elektromagnetische velden (blootstellingslimieten). Dit zijn internationale normen die de Europese Unie heeft aanbevolen aan haar lidstaten. Nederland houdt zich hieraan.

De ICNIRP-normen zijn ook gebruikt in het antenregister waar de veiligheidscontouren per antenne zijn weergegeven. In principe geldt voor algemeen publiek een veilige afstand van 3 meter pal voor het antennepaneel en 0,5 meter pal onder het antennepaneel. Omdat masten niet binnen 3 meter van gebouwen worden geplaatst en de antenne-installaties tussen de 30 en 40 meter boven de grond worden opgehangen, wordt hier ruimschoots aan voldaan.

Voorzorgsprincipe

Het voorzorgsprincipe verplicht de overheid ertoe om bij objectieve twijfel over de gezondheidsrisico's nader onderzoek te verrichten en de relevante belangen af te wegen. Dit principe hanteren wij sinds het verschijnen van COFAM-onderzoek van TNO in 2003, voor zover het installaties betreft in woongebieden of bij kinderdagverblijven en basisscholen. Op dit moment ontbreken objectieve gegevens voor de twijfel over het bestaan van gezondheidsrisico's als gevolg van langdurige chronische blootstelling aan nabij antenne-installaties. Omdat het Rijk vooralsnog uitgaat van het ontbreken van gezondheidsrisico's mogen de antenne-installaties overal geplaatst worden.

Ondanks dat het Rijk geen beperkingen aan plaatsingen oplegt, willen wij voor kinderdagverblijven en basisscholen vanuit het voorzorgprincipe toch een afstandscriterium instellen. Die stellen wij gelijk aan het afstandscriterium voor de 380 kV elektriciteitsmasten. Masten voor antenne-installaties mogen niet binnen 50 meter van een kinderdagverblijf of basisschool geplaatst worden. Andersom mogen ook geen kinderdagverblijven of basisscholen binnen 50 meter van een mast voor antenne-installaties gerealiseerd worden. Voor bestaande situaties die niet overeenkomen met het afstandscriterium wordt geen saneringsprogramma opgesteld, maar pas bij wijzigingen in de bestaande situaties worden saneringsmogelijkheden gezien.

Ontsiering omgeving

Het bezwaar van velen dat de omgeving wordt ontsierd door de antenne-installaties is echter een belemmering die, door het maken van goede afspraken tussen belanghebbenden, voor een belangrijk deel te ondervangen.

Algemene beleidsuitgangspunten

Haarlemmermeer wil dat vergunning plichtige antenne-installaties op een stedenbouwkundig en maatschappelijk verantwoorde wijze ingepast worden in het landschap en de bebouwde omgeving. Daarom stelt Haarlemmermeer beleidsregels vast voor de plaatsing van antenne-installaties.

De belangrijkste uitgangspunten voor deze beleidsregels zijn:

1. Haarlemmermeer verleent medewerking aan het opbouwen van netwerken voor mobiele telecommunicatie;
2. Met de stedenbouwkundige beleidsregels waarborgen we dat de antenne-installaties op een maatschappelijk aanvaardbare wijze worden geplaatst;
3. Plaatsing van antenne-installaties vindt op planologisch en landschappelijk verantwoorde wijze plaats zodat de aantasting van landschap en horizon zoveel mogelijk wordt beperkt.

Stedenbouwkundige beleidsregels

Haarlemmermeer staat antenne-installaties waarvoor een bouwvergunning nodig is toe als zij voldoen aan alle volgende voorwaarden:

- a. de antenne-installatie is technisch noodzakelijk;
- b. site-sharing is verplicht. Dit betekent ten eerste dat de aanvrager heeft aangetoond dat alternatieve locaties zijn onderzocht. Ten tweede dat de mast geschikt is voor het bijplaatsen van de antennes van de andere providers;
- c. aangetoond is dat een antenne-installatie niet op hoge elementen geplaatst kan worden;
- d. de antenne-installatie met vrijstaande mast wordt in het groen en/of bij knooppunten van infrastructuur ingepast;
- e. de antenne-installaties met vrijstaande mast zijn in principe niet gewenst in woonwijken, centrumgebieden en agrarisch gebied met natuur- en landschapswaarde. Plaatsing in deze gebieden kan alleen bij uitzondering onder de voorwaarde dat er extra aandacht is voor inpassing in het gebied (zoveel mogelijk uit het zicht).

Overzicht dekkingsproblemen providers

De providers hebben de wettelijke verplichting om jaarlijks een overzicht te geven van alle daklocaties die zij hebben. Het zogenoemde plaatsingsplan. Daarin geven zij ook aan welke probleemgebieden zij op dat moment hebben. De probleemgebieden zullen aan de stedenbouwkundige beleidsregels worden getoetst.

Procedure

Indien een antenne-eigenaar binnen het zoekgebied geen geschikte bouwvergunningvrije installatie kan plaatsen en site-sharing is optimaal benut, neemt zij contact op met de gemeente. Binnen het zoekgebied worden een aantal locaties stedenbouwkundig beoordeeld. De locaties die vanuit stedenbouwkundig oogpunt geschikt zijn worden door de provider, samen met een vertegenwoordiger van de gemeente, aan betrokken wijkraden en/of dorpsraden voorgelegd. Tijdens het gesprek zal de antenne-eigenaar nut en noodzaak voor de installatie aangeven, alsmede het exacte zoekgebied. Ook geeft zij aan waarom er geen geschikte bouwvergunningvrije oplossingen gevonden zijn. De uitkomsten van het overleg in overweging nemend zal de gemeente de meest geschikte/gedragen locatie voor het plaatsen van een antenne-installatie bepalen.

Communicatie

Als tot een locatiekeuze is gekomen, en de locatie ligt in of nabij een woongebied, zal de provider een informatieavond voor omwonenden houden. Hiervoor zal de provider ook het Antennebureau uitnodigen. De provider zal uitleggen waarom een antenne-installatie noodzakelijk is, waarom voor deze locatie gekozen is en waarom andere locaties afgevalen zijn. Een vertegenwoordiger van de gemeente zal hierbij als toehoorder aanwezig zijn, om zo nodig toe te lichten waarom de gemeente voor een specifieke locatie heeft gekozen.

Na de informatieavond kan de vergunningaanvraag ingediend worden. Als de aanvraag is ingediend is de gemeente verplicht om deze aanvraag kenbaar te maken. Dit wordt gedaan via de wettelijke verplichte kanalen. Vergunningaanvragen voor antenne-installaties staan tussen alle andere aanvragen, waardoor deze aanvragen vaak niet opgemerkt worden. De omschrijving van de gewenste bouwwerkzaamheden is vaak dusdanig omschreven dat niet duidelijk is dat het een antennemast of antenne-installatie betreft (bijvoorbeeld vakwerkmast ten behoeve van 3G). Ondanks dat de gemeente zich met deze bekendmakingen houdt aan de geldende procedure, wordt deze werkwijze door inwoners vaak gezien als ondoorzichtig en informatie achterhoudend. De gemeente zal daarom bij de publicatie duidelijk aangeven dat het om een aanvraag voor een antenne-installatie gaat.

De procedure- en communicatiestappen zijn vastgelegd in werkafspraken met de providers, deze zijn echter niet juridisch afdwingbaar.

Hardheidsclausule

Het is onmogelijk alle denkbare situaties te vangen in deze beleidsnota. Er is uitgegaan van wat in een gangbare (gemiddelde) situatie aanvaardbaar is bij het plaatsen van een antenne-installatie. Er kan sprake zijn van situaties waarin niet voldaan wordt aan deze beleidsnota, maar waarin een zorgvuldige afweging van belangen met zich meebrengt dat het plaatsen van een antenne-installatie toch aanvaardbaar is. Bij afwijking van deze beleidsnota zal uit de motivering moeten blijken waarom afwijking gerechtvaardigd is. Uitgangspunt hierbij is wel dat de ruimtelijke inpassing van de antenne-installatie leidend is en niet de meest optimale locatie voor de providers.

Wat mag het kosten?

Met dit beleid zijn geen extra kosten gemoeid. De totstandkoming van onderhavig beleidskader vindt plaats binnen reguliere budgetten.

Wie is daarvoor verantwoordelijk?

Het college is verantwoordelijk voor de vergunningverlening voor de bouw van een antenne-installatie. Binnen het college zijn de wethouders Vergunningen, Ruimtelijke Ordening en Gezondheid verantwoordelijk voor de afwegingen binnen hun portefeuille.

Wanneer en hoe zal de raad over de voortgang worden geïnformeerd?

De gemeenteraad wordt niet apart geïnformeerd over de verleende omgevingsvergunningen van antenne-installaties. De aanvragen worden via de wettelijk verplichte kanalen gepubliceerd.

Voorstel

Op grond van het voorgaande hebben wij besloten om:

1. Medewerking aan het opbouwen van netwerken voor mobiele telecommunicatie te verlenen;
2. Als voorwaarde vanuit het voorzorgprincipe vast te stellen dat masten voor antenne-installaties niet binnen 50 meter van kinderdagverblijven en basisscholen worden geplaatst en andersom;
3. Voor bestaande situaties die niet overeenkomen met het afstandscriterium geen saneringsprogramma op te stellen, maar pas bij wijzigingen in de bestaande situaties saneringsmogelijkheden te bezien;
4. Als stedenbouwkundige voorwaarden voor verlening van een omgevingsvergunning voor een antenne-installatie vast te stellen:
 - a. de antenne-installatie is technisch noodzakelijk;
 - b. site-sharing is verplicht;
 - c. aangetoond is dat een antenne-installatie niet op hoge elementen geplaatst kan worden;
 - d. de antenne-installatie met vrijstaande mast wordt in het groen en/of bij knooppunten van infrastructuur ingepast;
 - e. de antenne-installaties met vrijstaande mast zijn in principe niet gewenst in woonwijken, centrumgebieden en agrarisch gebied met natuur- en landschapswaarde. Plaatsing in deze gebieden kan alleen bij uitzondering onder de voorwaarde dat er extra aandacht is voor inpassing in het gebied (zoveel mogelijk uit het zicht);
5. Deze nota ter informatie te zenden aan de raad.

Onderwerp Beleid masten voor antenne-installaties
Volgvel 6

Ondertekening

Burgemeester en wethouders van de gemeente Haarlemmermeer,
namens dezen,
de portefeuillehouders,

C.J. Loggen

J.C.W. Nederstigt

Bijlage(n)

- Werkafspraken voor aanvragen masten voor antenne-installaties
- Kaart 50 meter cirkel rondom basisscholen en KDV

Werkafspraken voor aanvragen masten voor antenne-installaties

Hieronder staan de werkafspraken voor aanvragen van een mast voor antenne-installaties, zoals gemaakt tussen de providers en de gemeente Haarlemmermeer.

Met betrekking tot de procedure:

1. zal de provider, als binnen het zoekgebied geen geschikte vergunning vrije installatie geplaatst kan worden en site-sharing optimaal benut is, een kaart met zoekgebied aan de gemeente voorleggen;
2. zal de gemeente binnen ten hoogste 6 weken beoordelen of binnen het zoekgebied stedenbouwkundig aanvaardbare locaties zijn voor een mast voor antenne-installaties;
- 3 zal de provider, samen met de gemeente, de als mogelijk geschikt beoordeelde locaties voorleggen aan betrokken wijkraden en/of dorpsraden;
- 4 zal de provider tijdens het overleg met de betrokken wijkraden/dorpsraden nut en noodzaak voor de antenne-installatie aangeven, alsmede het exacte zoekgebied en waarom er geen geschikte vergunning vrije oplossing gevonden kon worden;
- 5 zal de gemeente, overwegende de uitkomsten uit het overleg en ten hoogste 6 weken na de eerste stedenbouwkundige toets, de meest geschikte/gedragen locatie voor het plaatsen van een antenne-installatie bepalen.

Met betrekking tot communicatie:

- 1 zal de provider, als tot een locatiekeuze is gekomen, en de locatie in of nabij een woongebied ligt, een informatieavond voor omwonenden houden;
- 2 zal de provider het Antennebureau voor de informatieavond uitnodigen om uitleg te geven over (het ontbreken van) gezondheidsrisico's;
- 3 zal de provider uitleg geven over de noodzaak van de antenne-installatie, de locatiekeuze en waarom andere locaties zijn afgevallen;
- 4 zal een vertegenwoordiger van de gemeente bij de informatieavond als toehoorder aanwezig zijn, om zo nodig toe te lichten waarom de gemeente voor een specifieke locatie heeft gekozen;
- 5 kan de provider na de informatieavond de vergunningaanvraag indienen en zal de gemeente deze via de wettelijk verplichte kanalen publiceren.

Basisscholen & Kinderdagverblijven

50 meter cirkel rondom
gebouwen

